

Tứ Đế (1)

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[23/04/2026 - 03:09 - anhlibrary]

Là trong thời gian tranh thủ đây là tôi nói khẩn cấp một số chuyện mà tôi cho là quan trọng. Chuyện thứ nhất Đức Phật Ngài ra đời ở Ấn Độ 26 thế kỷ trước, 26 là mấy năm ta? Hơn 2600 năm. Ngài nói chuyện bằng cái thứ tiếng gì? Thì cho tới hôm nay đó vẫn là cái tranh cãi thì đương nhiên là mấy cái ông Nam Tông là nói tiếng Pali rồi đó, nhưng mà mình thấy cái đó nó cũng hơi có một chút gì đó nó chủ quan là bởi vì cái địa bàn hoàng pháp của Đức Phật rất là rộng thì nói ra Ngài là đại trí, đại bi là cái chuyện của Ngài nhưng mà riêng cái người nghe đó bắt buộc là phải dùng cái thứ tiếng cụ thể nhất chứ mình đâu thể nào mình tin Phật rồi mình cuồng tín, rồi mình thù ghét cái huyền thoại về Ngài thì không có nên. Cho nên là chuyện đầu tiên Đức Phật Ngài là bậc đại giác và đương nhiên là các vị ở đây, các vị lần đầu nghe đạo các vị cũng hơi lẫn lộn trong đầu là không biết là mình dựa vào đâu mà mình tin là Ngài là bậc đại giác, cái này bắt buộc phải học giáo lý cũng giống như quý vị không có nghe nhạc Phạm Duy, các vị không có nghe nhạc Trịnh Công Sơn thì các vị khó mà chấp nhận được cái chuyện mà ai đó bảo rằng đây là hai cây đa, cây đề trong làng nhạc Việt, hiểu không? mình phải có nghe rồi mình phải có vốn liếng tiếng Việt, vốn liếng về âm nhạc một chút, vốn liếng về văn chương, thí dụ như vậy, mình phải có mỗi thứ một chút vốn liếng thì mình mới có thể thẩm âm, có chút kiến thức thẩm âm, rồi có chút kiến thức nhận xét từ đó mình mới đồng ý cái chuyện mà hai cái ông nhạc sĩ đó là cây đa, cây đề chứ còn đằng này xin lỗi, mình là chữ thì mới biết đọc, biết viết rồi cũng âm nhạc thì cứ nghe ba cái cải lương, ba cái hát bội, thứ chút mà kêu mình tin hai ông đó là cây đa, cây đề trong làng nhạc Việt cũng hơi khó, hiểu không? rồi mình là người bán vé số, một ngày mình kiếm được vài trăm nghìn thì làm sao mà tin được trên đời này có người mà cái tài sản của họ, tài sản của họ đó, nó lớn đến cái mức mà nếu mình, mình, mỗi một người ở trong đây, một người thôi kiếm được 1 triệu trừ tiền thuế, tức là 1 triệu đồng, mình phải kiếm trong 40 ngàn năm mình mới bằng ông đó bây giờ. 40.000 năm mà mỗi năm mình kiếm được 1 triệu, thì 100 năm là được bao nhiêu? 100 triệu phải không? 1000 năm được 1 tỷ phải không? 1000 năm mà nó mới có được tỷ, mà 1 năm mình kiếm được 1 triệu ròng, 1 triệu ròng có nghĩa là nó trừ hết, trừ thuế má, thuế ba, mình trừ hết ba cái tiền bảo hiểm sức khỏe, điện nước, mình trừ hết, mình có ròng 1 triệu thì 1000 năm mình mới được tỷ, thì 40 ngàn năm mình mới được 40 tỷ, mà như cái ông Amazon, cái ông Tesla, ông đó là như bây giờ có đến cả trăm tỷ thì mình phải 100.000 năm mình mới bằng ông chiều nay, chưa biết là năm tới ông có lên bao nhiêu mình không biết, mình biết là chiều nay số tiền của ông có được chiều nay là mình phải mất 100 ngàn năm. Thì một cái người không có học, không biết chữ, không có đọc báo chí, không có óc tưởng tượng, không có khả năng hình dung liên tưởng mà chỉ bán vé số một ngày được vài trăm nghìn đồng Việt Nam thì làm sao mình tin có một người mà nó giàu cỡ đó hiểu không ta? thì mình không học giáo lý thì làm sao mà mình hình dung được Đức Phật. Các vị có biết rằng kinh Phật nếu mà được đào tạo, được hướng dẫn đúng mức, quý vị có tin là người ta nghiện không? Nó hay lắm. Mà bây giờ tôi nói cho các vị nghe đó, tôi nói các vị đừng buồn là tại sao người ta đòi chém tôi vì tôi hay chữ, mặt của bà con nó ngu quá, làm sao mà mình học giáo lý.

Mà trong kinh Phật nói, đời hay đạo nó cần bốn cái yếu tố tâm lý rất là quan trọng, mà bốn yếu tố đó mình thiếu thì không có sự nghiệp đời đạo nào làm nổi hết. Bốn yếu tố là gì?

1/ Cái từ nhà Phật gọi là dục, có nghĩa là cái lòng mà thiết tha với cái gì đó ghê gớm lắm thì mình mới thực hiện nó được. Thí dụ như bây giờ trước mặt tôi cũng có nhiều người không biết chính xác là ai. Tôi biết ở đây có nhiều vị có tài sản bạc triệu. Nhưng chiều nay tôi mới ghé thăm một cái ngôi nhà, tôi biết bà chủ khá, bà cất cái nhà dờ ẹc, xấu quắc là vì sao? Là vì bà không có cái óc nghệ thuật. Khi bà không có thiết tha nghệ thuật thì bà không có dành thì giờ để mà tìm hiểu, để mà đầu tư. Chỉ riêng cái chuyện mà landscap, landscap là cái gì ta? Cảnh quan cái nhà đó. Khi mình không thiết tha thì mình làm đẹp nó đã khó, chứ đừng nói chuyện gì ghê gớm, có tiền rồi đó mà làm cho nó đẹp không phải dễ. Rồi cứ thấy cái gì hay tha về đó chứ không biết làm sao cho cái nhà nó đẹp,

thì cái chuyện đầu tiên Đức Phật dạy là muốn làm chuyện gì đầu tiên phải có cái lòng thiết tha thì cái từ trong nhà Phật gọi là Dục Như Ý Túc.

2/ Cái thứ hai, thiết tha không, cũng chưa có đủ, mà phải có cái nỗ lực tương ứng, hiểu không? mình chỉ có thiết tha không, mà mình không có nỗ lực, thí dụ mình muốn ngày mai mình làm bánh xèo mình đãi đại chúng, mình làm bánh xèo mình đãi đại chúng, mà trong khi đó mình muốn quá muốn đi, nhưng mà mình nghĩ cảnh mà chuẩn bị bột, rồi rau, nước chấm, dầu, chảo, thấy ớn quá, đãi 20 người đâu phải dễ. Cho nên muốn dữ lắm, có lòng thiết tha, nhưng mà lòng không có siêng. Như vậy không được, như vậy thì bốn yếu tố, thì đầu tiên là phải thiết tha, thứ hai là phải nỗ lực ra sức, cái ra sức nó phải tương ứng với cái thiết tha. Đó là Cần Như Ý Túc.

3/ Cái thứ ba là gì? Cái thứ ba là Tâm Như Ý Túc. Có nghĩa là trong kinh xác định cái lòng của mình nó phải trong sáng. Cái lòng nào nó trong sáng? Cái lý tưởng sống của mình phải là OK. Thí dụ như bây giờ mình thích nghệ thuật đi, thì mình phải dồn, dốc sức cho nghệ thuật, chứ còn cái đầu mà lẩn tẩn 800 chuyện thì không làm ăn được gì hết. Cái lòng của mình nó phải tương ứng với cái mà mình thiết tha.

4/ Và cái thứ tư là cái quan trọng nhất mà bà con mình thiếu nặng luôn, đó là phương pháp làm việc. Cái phương pháp đó, nói bằng cái ngôn ngữ bây giờ là phương pháp, nhưng mà gọi ngôn ngữ nhà Phật gọi là trí tuệ.

Như vậy thì tôi nhắc lại, muốn hoàn tất một cái sự nghiệp đời hay đạo thì phải đòi hỏi phải có bốn cái yếu tố tâm lý. Một là thiết tha. Hai là phải có cái nỗ lực. Thứ ba là phải có cái lòng lành và thứ tư là làm việc có phương pháp.

Muốn học đạo mà cái đầu toàn là rác không, học không đúng cách thì làm sao mà hiểu được Phật pháp, đó, nguyên một cái tử, nguyên một cái rừng sách, bắt đầu từ đâu? Bắt đầu từ đâu?

Tôi nhớ có câu chuyện tôi kể hoài. Ông thầy ông viết trên bảng cái chữ đó là: mày đó không nên thầy, mày đó không nên thầy, kêu học trò nó ráp cái chữ thành một câu có nghĩa, thì một đứa nó ráp là không thầy đó mày làm nên, còn một đứa nó ráp là làm thầy mày không nên đó. Nhưng mà tự chung lại là phải có thầy, phải có học, phải có giáo lý nền. Với cái nền đó thì các vị mới có thể đi dự các khóa thiền một cách thoải mái, đi dự các khóa học một cách thoải mái và tham dự các cái pháp thoại một cách thoải mái. Còn đằng này mình thiếu cái kiến thức nền, mình vào một cái pháp hội thế này rất khó khăn, xong chưa? Thì bốn cái này mà thiếu thì tu học rất khó. Mà nếu tu học khó thì mình không có thể nào mình nói những từ Phật tâm, Phật truyền thì không có thể nào mà thâm nhập kinh Tạng đi vào biển lớn của giáo pháp. Xuông mình nhỏ quá, chiếc ghe mình, cái thùng chai của mình nó nhỏ quá, mình thì yếu sức, gầy gò, thiếu máu, tiểu đường, sỏi thận, xuông thì nhỏ hoặc có người không xuông, cứ bơi tay thì với cái điều kiện mà eo hẹp như vậy thì làm sao mà đi vào biển lớn, bây giờ hiểu chưa?

Cho nên cái mà tôi thiết tha, bà còn là phải có một cái chiến lược nghiên cứu Kinh Phật rồi để từ đó bà con mới gọi là có cái nền tảng kiến thức nền. Với kiến thức nền đó thì bà con có thể đi hành thiền, muốn học giáo lý thì nó dễ. Cho nên là tôi không có mong, tôi không có thèm mà về đây làm cha, làm chú ở đây, tôi vẫn thiết tha mong rằng ở đây bà con có một cái lớp giáo lý ít nhất ba tuần, hiểu không? Phải có giáo lý 3 tuần, mà với điều kiện là sao? không vào nửa chừng, không ra nửa chừng, gần như là phải nói với ông Tuấn và nói với người tổ chức là phải lấy một cái thau đồ rượu, đổ trà cất máu rót ra thè uống chung mỗi đứa một miếng, thè là không vào nửa chừng, không ra nửa chừng. Phải cất máu ăn thè chứ còn cái thứ tôi dạy, tôi gặp cái đó hoài, mình nói ba tuần cái nó vô được mới bốn bữa cái nó lên, cái mắt buồn, môi hờn dỗi xin được rút lui, bốn ngày sau cô trở lại, thì tôi nói cô à, ly dị mình còn tái hôn, chứ còn học là không, đã bước ra đi rồi quay trở lại là lạ quá, bài vở không nuốt vào, còn ly dị mà mình quay trở lại người cũ thì dễ ẹc, bởi vì vợ, chồng cũ không rủ cũng tới, đúng không? Nhưng mà bài vở thì không, bài vở mà mình đã bỏ đi rồi thì quay trở lại nó lạ quá, nó biết mình mà mình không biết nó. Cho nên không được bỏ nó chừng mà cũng không được vào nửa chừng, có nghĩa là người ta thông báo là ngày 1 tháng tư là mở lớp mà mình đợi tới ngày 8 mình vô đó là mình không hiểu gì hết, cái đó là giỡn mặt chứ không phải là học, phải nghiêm túc, vô rồi để phone um sùm vậy đó, mở lớn nghe cho nó vui luôn, đó, vô đây là tắt phone hết. Còn nếu mà tên nào nó nghiền quá thì lét ra ngoài kia trả lời cho nó sượng, vô tới trong đây là có nhiều cô, nhiều bà còn quẹt quẹt gọi trả lời đang học, học vui lắm, cứ lo trả lời suốt buổi.

Rồi, bây giờ là tôi mới làm một cái nền đó, tức là muốn làm cái gì, muốn học, muốn tu phải thiết tha, chứ không nghe ông Sư tới rồi tò mò, rồi tới coi, lên cũng nhìn ông, thấy ông này hơi ngộ ngộ... phải thiết tha học đạo. Thứ hai phải có nỗ lực. Thứ ba là phải có cái lòng trong sáng của một mục đích rõ ràng. Thứ tư đó là phương pháp.

Rồi bây giờ tôi quay trở lại. Tại sao mình tin Phật? tại sao? tại sao mình tin Phật là bởi vì ngay trong cái pháp thoại đầu tiên, bài pháp đầu tiên Ngài dạy sau khi thành đạo là Ngài nói rằng cái chuyện đầu tiên mà các con tìm đến với ta, chuyện đầu tiên là các con phải thấy rằng các con vì sao mà đến, các con phải xác định tại sao các con đến, chuyện đầu tiên là các con phải thấy rằng các con đang có một núi vấn đề cần phải giải quyết, nghe kịp không? các con phải thấy rằng các con có một núi vấn đề cần giải quyết và các con hy vọng, trông đợi ta giúp các con giải quyết, tháo gỡ vấn đề đó. Các con phải xác định cái chuyện đó, chứ còn đang này mình tới, mình không biết tới để làm cái gì thì tôi xin nói bà con đi về đi, để cho tôi đi chơi nha, tôi đi phố Tây, tôi coi Tây, không có thuyết pháp gì hết, chứ còn mà mình không xác định được cái vấn đề của mình thì mình học Phật để làm cái gì và ai mà nghe giảng kinh rất là ngạc nhiên khi tôi nói pháp thoại đầu tiên, mà các vị nghe nói, ủa pháp thoại đầu tiên đâu có câu đó ta. Có, Ngài dạy rằng tất cả chư Phật ba đời mười phương, chư Phật ba đời mười phương khi thuyết pháp dựa vào bốn cái nền tảng:

1/ Nền tảng thứ nhất là xác định, xác định mình cái cục mấy chục ký này nè là của nợ. Cái người đầu tiên tìm đến Phật phải xác định rằng mình là bản thân mình là của nợ, xác định được rằng sự có mặt ở trên đời của mình, sự có mặt của mình trên đời này là không cần thiết, là vô nghĩa thì chỉ có cái tên nào mà nó chịu thấy cái đó, nó thấy cái sự có mặt này là của nợ, là vô nghĩa thì cái tên nó mới nên tiếp tục, nên tiếp tục thờ Phật. Còn nếu mà mình lên lên mình thấy rằng cái sự có mặt của mình trên đời nó là một cái gì đó hay ho, nó là một cái gì đó hay ho thì không nên đến với Phật. Tôi chịu trách nhiệm câu nói này, bởi vì chỉ làm mất thời gian của mình, mất thời gian của gia đình, mất thời gian của Chư Tăng thôi. Khi mình không thấy được cái sự có mặt của mình nó là vô nghĩa, đó là khổ nạn, đó là gánh nặng nha. Thì cái sự thật đó là được gọi là khổ đế. Đó là khổ đế.

Tôi nhắc lại cái bài pháp này, cái bài giảng của tôi rất là khó nghe là bởi vì chuyện đầu tiên là tôi đề nghị các vị làm một cái chuyện mà nó đi ngược lại với suy nghĩ của các vị. Ở đây tôi thấy nhiều người chắc... nhìn cái mặt biết cũng tự hào ghê lắm. Trời mình đẹp, giàu, mình còn khỏe, mình chưa già. Trẻ, đẹp, giàu, chưa già thì mắc cái gì nghe mấy ông Sư này nói chuyện. Thì nếu mà còn nghĩ như vậy thì không có lý do gì chúng ta nghe.

Tôi nói ví dụ, tôi ví dụ, như đêm nay có một cái lớp dạy ăn kiêng, dạy thể dục, dạy dưỡng sinh, mà nếu mà các vị thấy là cái cơ thể của các vị nó không cần mấy cái đó hiểu không? thì các vị nghe không có vào. Hiểu không? Tôi 6 múi mà, tôi cao 1,8m, tôi 6 múi và tôi khám định kỳ mỗi tháng, tôi rất là OK. Thì mắc cái chứng gì tôi phải đi học cái lớp mà ăn kiêng? Tại sao tôi phải đi học lớp ăn kiêng? Tại sao tôi phải đi học cái lớp dưỡng sinh? thái cực quyền, yoga là cái gì? mới vừa đậu cái giải đệ nhất mỹ nam thì mắc cái chứng gì mà đi dự, hiểu không? chừng nào mình thấy mình không có ra gì, thì mình mới đi dự cái lớp đó hiểu không? thấy cái bà này, mấy cái mặt thấy kêu ngạo trùng trùng thì hỏi làm sao mà học đạo, làm sao học đạo. Cho nên chuyện đầu tiên thầy nói là con phải thấy con là một vấn đề, con có vấn đề và cái vấn đề lớn nhất chính là con thấy cái sự có mặt của con là không cần thiết trước cái đã, cái này hơi khó, thì thấy bà con có lòng thì tôi hứa có pháp thoại chứ thật ra, Nha Trang tôi không tin có một người hiểu được cái đó, bà con thấy khi nào mà nó ung thư mình mới run chứ còn ngon lành lắm, còn giàu, còn đẹp, biển xanh vẫn xanh, người tu sao đành. Cho nên cái chuyện đầu tiên, sự thật đầu tiên là mình phải thấy mình là một sự hiện hữu không cần thiết, một gánh nặng.

2/ Rồi bước thứ hai, nếu mà mọi hiện hữu nó đều là gánh nặng thì tất cả những gì mình đam mê mình đầu tư nó, đều là vun xới cho một cái khổ thôi, có hiểu không? nếu mà đây là một cái cây độc, mình thấy nó là cái cây độc thì tất cả những cái chăm sóc và tưới tẩm nó đều là đầu tư thêm cái chất độc phải không? hiểu? Nếu mà mình thấy cái con mà dài ngoằn trước mặt mình đó là con rắn hổ thì mình thấy là những cái chăm sóc, những cái đúc ăn, những cái này nọ quan tâm cho con rắn là đều là đầu tư cho một cái chết đúng không? Hiểu? Cho nên nếu mà mọi hiện hữu của mình là khổ thì mọi cái đam mê dính mắc của mình chỉ đầu tư khổ, thí dụ như vậy. Như mình một lúc nào đó mình

chịu cắn răng, mình nghiền răng, chứ còn khơi khơi không có thấy cái tình cảm nam nữ nó là ảo mộng, tài sản là ảo mộng, sức khỏe, nhan sắc là ảo...

Nếu mà mình thấy cái thân này nó là khổ thì mọi cái đam mê dính mắc trong bất cứ cái gì cũng là đầu tư khổ thôi. Bài giảng tối nay rất là nhức đầu, nhưng mà bây giờ các vị muốn tôi giảng cho các vị vui đó, thì các vị đi hát karaoke vui hơn, hiểu? Đây cho nên nếu mà mình thấy rằng mọi hiện hữu là khổ, mọi sự có mặt là khổ, thì cái sự đam mê, sự dính mắc, sự đầu tư nào cũng chỉ để nuôi lớn một cái khổ thôi.

3/ Rồi cái sự thật thứ ba, đó là nếu mà mình muốn hết khổ thì mình đừng có dính mắc trong cái gì. Bởi vì cái gì cũng là khổ mà. Cho nên mình dính mắc trong nhan sắc, trong tiền bạc, trong tuổi trẻ, trong sức khỏe, tất cả đều là đầu tư trong khổ. Mà muốn hết khổ thì chuyện đầu tiên là phải buông. Và hôm nay tôi không mong, tôi không mong cái ví dụ này có thật, nhưng mà tôi vẫn nghĩ có thể có thật. Mặc dù tôi không mong, đó là, ai mà bị bác sĩ nghi ngờ là bị ung thư mới hiểu lời của tôi nói. Chỉ có cái người đó mới bắt đầu phải thăm thăm nhẹ. Người nào mà thấy trong gia đình mình là có một cái kẻ thứ ba rình rập đó mình mới thăm, mình thấy cái hôn nhân mình đang bị đe dọa, sức khỏe tính mệnh mình đang bị đe dọa, tài sản của mình đang bị đe dọa, gia đạo của mình đang bị đe dọa, thì bà con bắt đầu thăm, à thì ra Phật nói ảo là ảo chỗ này nè, các vị biết năm nay tôi năm, tết này là tôi tròn 57 tuổi, nếu mà tôi sống được 70, còn đúng 13 nữa. Thì trong cái tư cách của một người mà U60, tôi khẳng định mọi là thứ ảo. Là vì sao? Là vì toàn bộ những buồn vui mà xảy ra, diễn ra trong 57 năm đó. Bây giờ nó còn lại cái gì? Chúng ta là những người lính bị trọng thương trên chiến trường, máu ra ào ạt. Càng ra càng khát nước, càng uống nước, càng mau đi. Chúng ta đang sống bằng những giọt máu sau cùng, đang sống bằng những giọt máu sau cùng và nó ác chỗ này, tôi nói không biết bao nhiêu lần, 100 đô la mình đổi ra năm tờ 20 thì giá trị của năm tờ đó tuyệt đối bằng nhau. Tuyệt đối bằng nhau. Nhưng nếu 100 năm của kiếp người mà đổi ra năm lần 20 thì giá trị của năm lần 20 nó giống hay khác?

- 20 năm đầu đời là ngu.

- 20 năm cuối đời là lú. Tôi đang nói chính xác.

- 1/3 đời mình là ngu. Khoa học họ xác định 1/3 thời gian là ngu. Như vậy thì 100 năm mà bỏ 1/3 ngu trừ ra 20% ngu và 20% lú thì làm toán nhanh ra mình còn được bao nhiêu? không ngu cũng không lú và không ngu còn lại bao nhiêu và cái còn lại đó là phải trừ ra bệnh, buồn, giận, sợ, ghen tức, căm hờn, bất mãn thì trừ riết ra còn được chừng rồ thôi, rồ lung lung, ấy vậy mà một lũ u mê cứ cho đời là 100 năm, làm gì có 100 năm.

Tôi nói rồi, 100 đô la đổi ra năm tờ 20, thì năm tờ đó giá trị tuyệt đối bằng nhau. Nhưng 100 năm mà chia ra 20 lần, chia ra 5 lần 20 thì giá trị nó không bằng nhau. Mà đúng vậy không? từ 80 tới 100 thì nó kỳ lắm.

Cho nên bên Thiên Chúa có câu chuyện, ngày xưa muôn loài có tuổi bằng nhau, thì con khi nó nói nhảy tới nhảy lui mệt quá thôi sống ít thôi, con chó nó nói cứ giữ nhà hoài sống lâu cũng không làm gì, ít thôi, rồi con heo nó nói ăn rồi cứ nằm đó hoài cũng bị người ta xử thôi, ít thôi, sống trong sợ hãi mệt lắm, rồi con bò nó nói sống mà cứ kéo xe với cày bừa cũng mệt lắm sống ít thôi. Nó xin Chúa lấy lại, chỉ cho nó sống ít thôi. Thì con người thấy vậy con người mới xin. Con người nói thôi tội nó không xài thì thôi Chúa cho con xin. Thì Chúa nói, nói thì nhớ lời nha. Con người nói: dạ, con xin là con nhớ. Thế là từ đó con người mình trong 100 năm, có một lúc sống như khi vậy đó là thời con nít, rồi sau đó sống như trâu bò chỉ có đi cày, hiểu không? Rồi lúc về già, rồi có lúc nằm trong nôi như heo, ăn nằm, rồi cuối tuổi đời ngồi trước nhà như con chó chờ con cháu nó tới nó thăm đúng không? nó y chang, nó như vậy mà nói thì giận, sao ông Sư ổng thuyết pháp ổng chửi nặng dữ vậy ta, mà đúng hay không? chích thuốc đau thiệt, nhưng mà có cần chích hay không? chứ đi bác sĩ mà nói bác sĩ làm gì mà cho nó sưng thì cái đó không phải là bác sĩ, thứ đó là lỗi sĩ, chứ còn không có bác sĩ nào làm cho mình sưng đúng không?

Cho nên tối nay mình bắt đầu bài giảng này, cái mà tôi muốn nói là mong cho bà con xác định được bốn điều:

Một là phải thấy rằng sự có mặt của mình trên đời này là gánh nặng, cái tên nào mà tối nay mà vẫn chưa thấy được cái đó rõ, thì tối về gác chân lên trán nghĩ lại. Bữa nay nó chưa khổ thì tháng sau nó khổ. Mà năm nay không khổ thì 3 năm nữa nó cũng khổ. Và tôi xin thề độc là nguyên cái đám mình

30 năm nữa có đưa đi, có đưa ở, mà cái ghê nhất, đi nhanh là rớt máy bay hoặc tai nạn, còn đi chậm là nó phải nằm liệt, cũng hơi bị lâu và đi đâu phải đi bằng xe lăn, mà cái tội ớn nhất nữa là bốn bức tường trắng bệnh viện mà nó nằm nó chờ ngày vô tháp, mà nó tự đi tiểu không được, nó phải chọt cái lỗ bên hông nó bắc cái ống xuống dưới có cái bô hoặc cái bao nylon, mà lưng đau, đầu gối đau, vai khớp đau, đó là đau bên ngoài còn bên trong nó lói lói ở ruột, lói lói ở gan, lói lói ở tim thì lúc đó mới nhớ cái lời ông sư ngày xưa ông nói, sự hiện hữu này là một gánh nặng và nếu chúng ta không chết sớm thì chúng ta sống được 100 tuổi thì sẽ có một ngày mình không còn nhớ mình là ai, cái đó mới thảm.

Cho nên tôi kể hoài một ông bác sĩ người Brazil ông được nhận cái giải Nobel về y học trong cái buổi mà nhận giải ông phát biểu như thế này.

Kính thưa toàn thể chủ tọa, tất cả nhân loại hôm nay tập trung lo kiếm tiền, đầu tư nhan sắc, sức khỏe và tuổi thọ mà không lo đời sống tâm linh. Chẳng hạn như cái bệnh Alzheimer mọi người đang làm lơ, mà mấy bà chỉ lo làm đẹp cái mặt và mấy ông đều lo dài cái này, lớn cái kia mà quên lo Alzheimer, tôi e rằng có một ngày nhân loại đẹp, sống lâu, mà không biết sống để làm gì? vì ai? vì bị Alzheimer có hiểu không? tâm linh mà không lo thì sẽ có một ngày nó như cái con chi chi, khổ ghê.

Đức Phật không có bôi tro, trét trấu cuộc đời. Đức Phật không có nói xấu thế giới. Ngài chỉ đề nghị mình nhìn sự thật để chi ta? Để sống trong sự bình tĩnh. Bởi vì tất cả những bất trắc nó có thể xảy đến với mình bất cứ lúc nào, mà bất trắc đó, đã gọi là bất trắc thì không có lường được và nó có thể xảy ra trong lúc này, ngày mai, tuần sau, tháng tới và năm tới. Và một người mà có chuẩn bị tinh thần là có chuyện gì nó cũng đỡ.

Tây nó có câu hay lắm, cầu nguyện lúc tai nạn, cầu nguyện lúc nguy hiểm, không phải để thoát hiểm mà là để bình tĩnh trong lúc nguy hiểm. Hiểu đó không? Tôi thầy chùa không tin cầu an, cầu siêu, tôi không tin. Tại sao? Bởi vì cái thằng cha mà cầu cho mình, chả cũng chưa có an, biết cái đó không? thầy chùa ông cũng bệnh, rồi lát sau ông lái xe, mà ẩu cũng hun cũng như tử, OK, cái ông cầu mình ông không an thì làm sao ông cầu cho ai, đó là chuyện thứ nhất.

Chuyện thứ hai là cầu siêu. Siêu là làm sao? cái tên mà nó đang nằm lạnh ngắt đó, hỏi nó còn sống, nó còn tỉnh đã không muốn nghe đạo rồi, nó không muốn ngồi thiền, không muốn coi kinh lúc nó đang ngon lành đó thì hỏi bây giờ nó lạnh ngắt như vậy đó, thì kinh nào mà lọt vô được hiểu không? rồi cái thứ hai nếu mà nói rằng tụng mà siêu thì xin lỗi đưa nào mà nó ngu đến mức mà đi tu, cứ đi làm có tiền rồi cứ ngáp ngáp rồi rước thầy chùa về quất cho phát là thăng rồi. Như vậy thì cái đạo này là đạo nhà giàu hiểu không ta? cứ đi ăn cướp, cướp nhà băng, lật lọng, lừa đảo, lươn lẹo xong rồi cuối đời nó rước chừng trăm ông về tụng thì dứt khoát nó thăng, thăng cấp đúng không? nhưng mà nó xui, nó không phải như vậy, bởi vì Kinh nói rất rõ, cái thằng mà nó không có tu, cái Tâm nó giống như nước mà ở thể lỏng vậy, nước thể lỏng là sao? nó kiếm cái chỗ thấp nó chun xuống, nó hước hơi mà nó đi một phát là nó kiếm chỗ thấp nó chun xuống, nó làm trâu, làm lợn, nó chun xuống làm đé, còn cái tên mà nó có tu, có từ bi, chánh niệm, trí tuệ, cảm thông, chia sẻ thì cái tâm hồn của nó giống như nước là thể khí vậy, thể hơi, dạng hơi, nó tắt một phát hước một phát là nó bèn bốc hơi, thì bây giờ mình đứng trước một cái nồi nước mình chửi cha nó, thì nó vẫn bốc hơi đúng không? Còn bây giờ mình rót nước xuống ống cống, mình lạy cho nó chảy ngược lên nó có lên nổi không? Không, mà nói rõ như vậy mà 100 triệu dân Việt Nam, không có một cái thằng nào, con nào nó chịu hiểu, cứ đề thầy chùa ra mà nó cúng bao thơ mà nó xin cầu, nó còn có cái nó còn ngu dốt nữa, nó nghĩ làm sao mà đi đốt giấy vàng bạc, giấy vàng mã, nếu mà nói rằng là chết rồi mà đốt cái đó mà xài được thì như vậy là vũ trụ này của mấy thằng giàu à? Vũ trụ này nó sòng phẳng lắm. Mình trồng một cái cây mà tưới không đúng cách thì tỷ phú trồng nó cũng chết. Mà trồng đúng cách thì thằng ăn mày trồng cái cây nó vẫn sống. Có đúng không? Thiên nhiên rất khốc liệt và công bằng. Đừng có nói là tôi tỷ phú rồi tôi...tôi xin lỗi, tôi trồng cái cây này mỗi đêm tôi ra tôi tè đó mà nó vẫn sống bởi vì là nước tiểu của tỷ phú, NO, toàn là amoniac không, có hiểu tôi nói không? Tôi là trùm cuối ở Nha Trang, tôi là vua bất động sản Nha Trang nè. Nhưng mà tôi trồng cây ngu quá, không đúng luật thiên nhiên cây chết. Một cái thằng bán vé số nó trồng đúng mức cây nào nó cũng chăm sóc cho đúng cái cây đó, thì cây vẫn sống, đúng không? Thiên nhiên khốc liệt như vậy. Chỉ vậy mà không chịu hiểu.

Cho nên chuyện đầu tiên, Phật không có nói xấu cuộc đời mà chỉ nói con chịu khó con thấy ra sự thật, thì con sẽ sống trong thanh thản. Mà sống trong thanh thản là sao ta? vạch cái áo xăm cái câu này nè. Sống thanh thản là sao? Sống thanh thản có nghĩa là lỡ cái chết nó tới nó vẫn không có sợ thì đó gọi là sống thanh thản.

Đừng có định nghĩa mệt lắm, cứ nói đơn giản sống thanh thản và lỡ có bất trắc xảy ra nó vẫn ra đi một cách ngon lành, còn đằng này tất cả bà con tôi gặp, mà hình như thầy chùa và Tăng Ni luôn, nói tới cái chết là đều vừa tiếc, vừa sợ, tiếc cái gì? tiếc những cái bỏ lại và sợ cái gì? sợ cái quãng đường sắp tới không biết đi về đâu? lúc sống thì không có tin, không có nghĩ đến thiên đường, địa ngục nhưng mà dòng cái thứ nó ngập ngập, rồi bắt đầu mới tin, bởi vì cái biết của mình trong vũ trụ này chẳng là cái gì hết, thí dụ thiên đường địa ngục bây giờ các vị kêu tôi chứng minh, bà cô tôi cũng không chứng minh được, nhưng mà có cái này tôi nói được, mình không thể chứng minh rằng nó có nhưng mình cũng không thể chứng minh rằng nó không có, đúng không? hả, hiểu câu tôi nói không? mình không thể chứng minh là thiên trường địa ngục là có, nhưng mà ít ra mình cũng chứng minh nó không chứ, hiểu? tôi nói ở đây có rắn cạp nong, cạp nia thì bà con nói Sư chứng minh đi, nó bò mất rồi làm sao tôi chứng minh. Nhưng mà các vị mà muốn bác thì các vị cũng phải có bằng chứng, chứ không thể nào nói rằng tôi không thấy là ở đây không có cạp nong, cạp nia thì coi bộ hơi bị ầu, phải không? nghe tôi nói gì không? hơi bị ầu phải không ta? bởi vì không thấy là không có mà định nghĩa như vậy là chết rồi. Nhưng cái covid mình không thấy, đâu ai thấy Covid bằng mắt đâu, nhưng vẫn phải đeo khẩu trang chứ đúng không?

Cho nên là có nhiều cái chuyện muốn tin Phật là mình phải làm một vài thao tác nhẹ.

- Một, Phật không có dạy chuyện trên mây, dạy chuyện ngay tại đây và bây giờ vẫn nói rằng cái sự hiện hữu của con là vô nghĩa, là đau khổ, thì mình nghĩ coi Phật nói đúng không? Hình như hơi đúng. Vô nghĩa là sao? Sống để đi làm, đi làm để sống, rồi đi làm để sống, sống để đi làm, đi làm để sống. Có phải vô nghĩa không? hết thế hệ này tới thế hệ khác, rồi vòng tay cha mẹ đi vào đời có bằng cấp, có nghề nghiệp có nhà cửa, có gia đình, sống đúng cái tuổi nào đó lăn đùng ra chết, thế hệ sao tiếp tục cũng đi vào đời ăn học có bằng cấp, có sự nghiệp có nhà cửa, có hôn nhân, đẻ ra cho mày một đống, rồi đến tuổi nào đó lăn đùng ra chết, trên cái hành tinh này toàn là cái đám đó không, mà tên nào cũng lén lén thấy mình hay mới ghê, phụ nữ lén lén thấy mình đẹp, đàn ông lén lén thấy mình ngon lành, trí tuệ, quyền lực, cơ bắp mà nghĩ kỹ lại coi có phải mình tào lao không? cái nhan sắc của mình nó tới đâu? và chỉ có thằng nào nó mê mình, mình mới đẹp thôi, các vị biết cái đó không? còn mình giàu, mình giàu bằng trời đi nữa thì một ngày mình ăn mấy buổi, mấy bữa, mà bữa mình ăn mấy chén? đâu phải mình làm tỷ phú là một ngày mình ăn tám chén, một bữa ăn mình ăn tám chén? Không có, cũng ăn có ba chén, và tối mình ngủ mấy cái giường? cũng một giường chứ chẳng lẽ mình chàng hảng hai cái giường phải không? đồng hồ là đeo đúng một cái thôi, đâu có đeo hai cái, chỉ có mấy thằng tâm thần quên uống thuốc nó đeo hai cái, mà còn nữa, đeo cái đồng hồ 100 ngàn đô la thì mình đâu thêm được một phút nào, đúng không? vẫn 24 giờ đồng hồ, rồi mình giàu bằng trời đi nữa mình mang giày Ý thì chỉ 500 đô la một đôi thì cũng...nói ra thì nó hơi kỳ chứ còn đừng có mang giày tẹt quá thôi, chứ còn cái đôi mà 500 với đôi 50 đô la nó giống nhau y chang, tôi sống bên đó tôi biết. Còn ba cái túi mấy cô, túi LV, Vichy nó tới mấy ngàn đô cái tôi qua bên Mỹ tôi mua cái túi có 20 đồng bạc đẹp long lanh, lộng lẫy và lấp lánh. Ông Buffet nói câu rất là hay, tôi thà đeo cái túi 10 đô mà trong túi có 300 đô hay hơn là đeo túi 300 đô mà trong đó chỉ có 10 đô. Mà nó lạ một chuyện nữa là cái thằng mà nó giỏi đó, nó không muốn người khác biết nó giỏi, thằng giàu mà giàu đến mức mà nó sợ người khác biết là nó giàu thiệt, hiểu không? còn giàu mà còn đi xe, đồng hồ, mắt kính, dây nịch, còn muốn cho người khác biết, là nó chưa giàu lắm. Thật ra mà giàu thứ thiệt là nó rất là ngán người khác biết.

- Một, bắt cóc, tổng tiền.

- Hai, mụn.

- Ba, thầy chùa vận động nguyên góp.

Cho nên vô chùa mà tên nào mà đi dèp tổ ong mà cầm cái giò độm, trùm cuối của Nha Trang, vua đi động, còn thứ nào mà đeo LV mà cần ký số vàng cho nhiều lắm tiền Việt Nam 5 triệu là maximun. Còn cái thứ mà trùm cuối nó vô nó gặp mình nó hỏi.. nước suối nó còn không có, nó xin mình, có, tôi gặp trùm cuối, xin nước rồi thấy củ khoai nướng cũng lại xin, đập đập đập ăn, mắt lấm lét, lấm

lét làm như sợ nghi ăn trộm, mà trộm cuối đó, nó mua 15 cái chùa đó cũng được, vì sao? là vì khi mình có cái gì mà có thứ thiệt đó thì mình không có khoe, tu hành cũng vậy, cái tên mà nó tu mà nó đắc, nó không muốn người khác biết, còn mà nó có tí cái hạnh nào mà nó mong người khác biết là Không.

Cho nên trong kinh nói câu là nghe kỳ lắm. Trên đời này không có cái gì đáng để mình khoe, mà khi mà có cái đáng để khoe thì ta không còn muốn khoe nữa. Hiểu câu này không? Trên đời không có cái gì đáng để khoe mà nếu có, thì khi mà có rồi nó bèn không muốn nữa, không muốn khoe. Thì cái nào mà mình có đó mà mình đạt tới cái cảnh giới tâm lý không khoe thì cái đó mới đáng để khoe, nó xui chỗ là đến lúc nó không khoe. Cái người đắc A La Hán, người ta gặp mình người ta sợ như là sợ giặc, nó khổ. Các Ngài chỉ muốn kiếm chỗ nào vắng vắng ngồi hít thở mỉm cười. Còn cái thứ nào tu mà muốn người ta biết mình tu là đom. Học ba mớ muốn người ta biết mình uyên bác là đom. Có tí tiền muốn người ta biết mình giàu là đom, có tí nhan sắc mà cứ tối ngày mặc quần là áo lụa, mắt buồn, môi hờn dỗi là đom.

Cho nên Phật dạy con phải nhìn vào sự thật, con phải tập nhìn vào sự thật để chi? Để con phải sống thanh thân, còn khi mà con không biết ra sự thật thì con không sống thanh thân.

Trong tiếng Mỹ nó còn chữ, chữ transparency. Transparency Việt Nam là bạch hóa, minh bạch. Cái chữ đó rất là quan trọng, quan trọng lắm luôn.

Nếu ai có hỏi tôi đêm nay toàn bộ một kho Kinh đó dạy cái gì? tôi nói dạy chữ minh, chữ bạch hóa thôi. Bạch hóa là gì? Là phơi bài toàn bộ các gốc khuất. Hiểu? Vấn đề lớn nhất của chúng ta là không biết vấn đề của mình nó nằm ở đâu. Nha sĩ muốn nhổ răng thì cũng phải banh cái họng mình ra coi cái răng số 8, số 2, số 7, ở hàm trên, hàm dưới. Răng nào cần nhổ, cần trám, cần rút chỉ máu, cần phải làm sạch. Hiểu không? Chứ không có ông nha sĩ nào mà bịch mắt mà đi nhổ răng bệnh nhân, không có. Ông phải biết rõ, rồi là chụp CT, MRI, rồi X-ray, rồi thử phân, đờm, nước tiểu lung tung, để họ biết rõ vì sao mình đau và khi thấy rõ vấn đề, mình mới giải quyết vấn đề, xong chưa? Rồi bây giờ qua chuyện tu hành y chang, tại sao anh biết Phật pháp lâu mà anh không an lạc. Tại sao vậy? Là vì anh không có thấy vấn đề của anh nó nằm ở đâu. Mà khi anh không thấy vấn đề nó nằm ở đâu thì anh biết giải quyết chỗ nào? Có hiểu tôi nói không? Con nít, người già lú lẫn và người khỏe mạnh khác nhau chỗ nào? Cái người trưởng thành khỏe mạnh thì họ không giống con nít, vì họ trưởng thành họ không giống con nít, mà vì họ khỏe mạnh họ không giống người già lú lẫn. Cho nên họ mới có thể giải quyết được vấn đề của họ là sao ta? Ăn phải biết lau miệng, rửa tay, đi toilet là phải biết tự làm sạch, còn con nít và người lú lẫn thì không. Và khi họ không có biết vấn đề của họ nó nằm ở đâu thì chỉ việc đi toilet là họ không giải quyết được vấn đề. Ngay cả người già mà họ ăn giống như con nít, ăn nó dính tèm lem, nó đồ tháo tùm lum là vì sao? Vì họ không hiểu cái vấn đề của mình nằm ở đâu. Hiểu không?

Cho nên đêm nay trong cái pháp hội đầu tiên mà cũng có lẽ là cuối cùng ở Nha Trang. Thì cái mà tôi kêu gọi đó là muốn tu hành thì chuyện đầu tiên anh phải thấy cái vấn đề anh nằm ở đâu và cái vấn đề lớn nhất của chúng ta là gì? đó là thấy rằng cái sự có mặt của mình nó không cần thiết, chính cái thấy này nó là gốc của tất cả mọi cái thấy. Thấy rằng mọi hiện hữu là khổ và thích cái gì cũng là thích trong khổ, phải thấy được cái đó mà tôi biết nhiều là 99,99% phật tử Việt Nam là chịu không nổi sự thật này.

Bởi vì mình thấy rằng sao tôi nghe giáo lý nhiều mà đâu có ông thầy nào mà nói kỳ cục vậy. Nhưng mà đó là... rất tiếc đó là sự thật, mình phải thấy rằng mọi hiện hữu là khổ kể cả sự có mặt của mình, nó đang già dần, nó đang bệnh dần, nó đang xấu dần, và mình đang từng bước, từng bước mình lìa xa tất cả những gì mình sở hữu, mình đang là, cái mình đang là và cái mình đang có, nó từng bước xa mình và cái chuyện này còn tan thương, tan thương ở chỗ này. Tất cả vũ trụ, vô lượng vũ trụ, tất cả cảnh giới cư trú, không gian cư trú của chư thiên, mình kêu là thân tiên, con người và các động vật cấp thấp, kể cả côn trùng, các loài vi sinh, thủy sinh. Thì trong tất cả các cuộc sống, trong tất cả các nếp sống nó gom gọn những hạnh phúc và đau khổ đúng hay sai? đời sống của một con lợn và của một ông tỷ phú chỉ có hạnh phúc và đau khổ thôi chứ nó không có cái khác đúng không ta? Và cái lý tưởng của chúng ta là gì? Là trốn khổ tìm vui, đúng không? nhưng mà nếu con lợn nó có trốn khổ tìm vui không? thí dụ nó thấy cái chỗ nào mà nóng quá nó có tránh không, hả? Rồi mình lấy cây nhọn mình chọc nó, nó có né không? Như vậy có phải là trốn khổ tìm vui không? Rồi con giun,

khi nó bò dưới đất mà nó bò tới cái chỗ nào mà mặ mặ, hơi nóng nóng nó tránh chỗ khác không? Tôi ở bên Đức, tôi có gặp một cái cảnh kinh hoàng, là cái thất tôi ở, cửa nó trục trặc cho nên thợ Đức nó sửa. Sửa xong thì lúc sửa, họ có xài một tí xi măng, thì buổi chiều đó họ mới rửa cái gì, miền Nam kêu cái là cái ky bằng sắt để mình trộn hồ, cái đồ đựng trộn hồ, cái máng thì buổi chiều ông rửa máng xong ông hất ra đất, một cái cảnh vô cùng kinh khủng và ngoạn mục, hất một cái là tất cả cái con giun nó phúng lên giống như nước phun vậy, nóng quá, vừa nóng vừa mặ, con giun đó mà nó còn biết trốn khổ tìm vui phải không? hoặc là mình thấy nhà quê mình cái người đi xiết điện, chích điện là cá nó vọt lên hoặc là mấy người mà xịt thuốc rầy cho ruộng cái con cá nó chịu không nổi là nó cứ nhảy lên, nhảy dựng lên, vọt lên để mà nó đi tìm chỗ mà rớt cuộc nó thoát đi đâu, cái là nó nổi trắng bụng lên.

Rồi tôi nói một vòng để tôi chốt lại cái gì? vô lượng vũ trụ và tất cả chúng sinh chỉ có hạnh phúc và đau khổ và chính vì chỉ có hai cái này, cho nên đũa nào cũng có lý tưởng sống là trốn khổ tìm vui. Nghe cho kỹ nè. Trốn khổ tìm vui, mà khổ là cái gì? Là những gì lòng mình không thích đúng không? Và vui là những gì mình thích, đúng chưa? Nhớ cho kỹ nha. Đừng có chối nha. Thế giới này chỉ có sướng và khổ mà sướng là cái gì mình thích và khổ là cái gì mình ghét. Rồi đi qua bước, ở đâu có thích và ghét? Do cái nghiệp quá khứ, do cái khuynh hướng tâm lý và do cái môi trường sống. Mà hôm nay cái thích và ghét của mỗi người không giống nhau, đúng hay sai? Bây giờ tôi nói từ từ các vị mới thấy cái sướng và khổ nó là ảo ở chỗ đó.

- Tức là sướng khổ nó đi ra từ thích ghét.

- Mà thích và ghét nó lại đi ra từ khuynh hướng tâm lý, môi trường sống và tiền nghiệp quá khứ. Là vì sao? Là vì do cái tiền nghiệp đời trước tôi làm cái nghiệp gì tôi không biết. Bây giờ tôi sanh tôi mang thân một đàn bà, tôi là một người đàn bà thất học ở Campuchia, nhà tôi nghèo lắm, rồi nghe kỹ nè.

Đàn bà Campuchia, đàn bà trước cái đã, rồi Campuchia, rồi nghèo, thất học, bốn cái này nó cộng lại nó làm cho tôi có những sở thích không giống người đàn bà Nhật Bản phải không? một người đàn bà Thụy Sĩ, cũng đàn bà như tôi đúng không? nhưng mà có ăn mặc, ở một xứ sở giàu có, một xã hội văn minh, bản thân có chữ nghĩa, điều kiện kinh tế gia đình tốt, thì cái thích của một người, một cái bà phu nhân Thụy Sĩ có khác bà nhà quê Campuchia không? Có khác không? Bởi vì thường thường tôi để ý bình thường mấy người mà da màu sẫm màu, thích mặc đồ sặc sỡ đúng không? như người Châu Phi, rồi thêm đó là do họ ít học cho nên cái hình thức nó kỳ lắm, nó kỳ lắm, mình vô trong mấy cái khách sạn, mấy cái resort đắt tiền mình thấy họ xài cái đồ rất là giản dị mà mình nhìn cái nào mình muốn chôm cái đó đúng không? còn cái thứ mà nhà nghèo, mình vô cái nhà đó của nó, mặc màu mè sặc sỡ, hoa hoè, hoa sỏi, diêm dúa, loè loẹt nó kỳ lắm, bởi vì sao? cái gu nó có ảnh hưởng đến cái... nó có bị ảnh hưởng đến cái trình độ, văn hóa và bối cảnh gia đình xã hội có đúng không? Có không? có hả? giới tính có ảnh hưởng không? có những cái đàn bà thích mà đàn ông không thích, có không? rồi có những cái đàn ông thích mà đàn bà không thích. Như vậy thì trình độ, văn hóa, rồi tình trạng kinh tế, tình trạng tài chánh, bối cảnh gia đình, xuất thân xã hội nào, rồi có cái tình trạng sức khỏe nữa, có tình trạng sức khỏe nữa, rồi tình trạng nhan sắc nữa, xấu quác thì cũng khó đeo được đồ hiệu lắm. Cho nên mình gom hết mấy đó lại nó tác động cái chuyện mình thích và ghét đúng không? phải? rồi, như vậy thì hạnh phúc của mình nó đi ra từ cái chuyện thích và ghét, mà thích và ghét nó lại đi ra từ một núi những điều kiện, cho nên những gì mà thằng Tèo nó thích thì chưa chắc thằng Tí nó thích, những gì con Lan, con Cúc nó thích, con Hương, con Yến chưa chắc thích. Như vậy thì cái thích của mình gọi là ảo, nó là một cái mặc định, nó là cái ước lệ, là giả lập không có thật. Mà nếu gốc của hạnh phúc nó không có thật thì bản thân hạnh phúc và đau khổ cũng không có thật, là do mình sống thất niệm, thất niệm là gì? là mình sống không có tỉnh thức, mình uống nước, tay cầm ly nước, miệng uống, nuốt nước mà cái đầu mình nghĩ chuyện khác, mình ăn cơm mình đi tắm rửa, mình xia răng rồi đó, mình ngồi ở đây mà mình gọi là cái tình trạng tại bất tại. Tại bất tại là sao? xác ở đây mà hồn ở chỗ khác, tại nghĩa là cái xác là tại ở đây, nhưng mà tâm bất tại là tâm nó trôi đâu, mà chính vì mình sống kiêu mà thất niệm cho nên trong tiếng Tàu, chữ tiếng Hán, niệm là nó viết chữ kim ở trên và chữ tâm ở dưới, có nghĩa là cái khả năng tỉnh thức biết rõ cái gì đang diễn ra tại đây và bây giờ, đó, nó rất là quan trọng, mình nói hồi bà kia bả ngáp, không quen nghe, cái thứ mà răng giả làm sao ăn mía, thứ có núu không làm sao ăn cơm cháy thì

với cái não trạng của người Nha Trang thì nghe mấy này chịu không nổi. Người Nha Trang là chỉ có hát karaoke rồi ăn hải sản về ngủ. Cho nên biết rõ được mình đang ra sao, thì mình mới thấy ra ba sự thật sau đây, biết rõ mình nè, mình đang làm cái gì, thì Tứ Niệm Xứ rất là đơn giản, muốn uống nước biết liền đó là muốn, chạm cái ly biết là chạm, mở nắp biết là mở, uống biết là uống nghe nó rất là kỳ nhưng thử sống một ngày đi, thử sống một ngày đi, không có chết thằng tây nào đâu, mà nó lạ lắm, nó lạ lắm thì khi sống mà tinh thức như vậy đó mà cộng với kiến thức giáo lý nèn, thì ta thấy là tám muôn bốn ngàn sự thật nhưng mà tôi gom có ba thôi cho dễ nhớ.

1/ Đó là mình thấy rằng không có một cái tôi nào hết, không có một cái thằng tôi nào hết mà nó chỉ là sự lắp ráp thôi, của những thứ sướng khổ, buồn vui mà nó ráp nó thành ra một cái cục mà mình gọi là Nguyễn thằng Tèo, mình phải có cái can đảm mình thấy mình là đồ ráp và rồi lại vừa ráp, vừa rác, phải có cái gan thấy, chứ còn mình lén lén mình thấy rằng tôi đâu có tệ như vậy, là có cái chữ tôi là thua rồi, tới hồi mà bị người ta chửi đó là tôi bị chửi, tôi được khen, tôi đang dễ chịu, và tôi đang khó chịu thì gấn cái tôi đó vô, nó mà cái thứ mà cận tử, trọng bệnh, nó đang nằm hoàng hoải, Đức Phật Ngài dạy rằng không nên nghĩ rằng tôi bị bệnh, cơn đau này là của cơ thể tôi, mà Ngài dạy là phải ghi nhận cơn đau đang có mặt, hết, cơn đau đang có mặt, cơn đau này do các điều kiện mà có, rồi cũng sẽ do các điều kiện mà mất đi thì hiểu như vậy thì mình mới chịu nổi cơn đau, còn đặng này là tôi đang bị đau và tôi sắp ra đi. Tôi sẽ bỏ lại những gì thuộc về tôi, vợ tôi người khác xài, con tôi người khác xài, nhà tôi người khác ở. Cứ nghĩ như vậy mà các vị đi mà ngọt tôi chết. Và có một chuyện các vị có thể nghi ngờ rằng ông giảng vậy, ông có tu hay không? tôi xin trả lời, đũa nào ở đây mà không sợ chết, mà nếu không chuẩn bị cái này, lúc chết kinh khủng. Bản thân cái chết không đáng sợ mà cái đáng sợ là cái tâm lý mới chết. Tôi nói đúng hay sai? Có hiểu không? Bản thân cái chết nó lạ lắm mình mà mình nín thở trong vòng 5 phút là mình đã đi rồi. Nhưng mà cái sự kinh hoàng mà trước đó dễ sợ, hiểu không? nó dễ sợ lắm. Mà ở đây tôi thấy nhiều người sắp đi rồi đó, gấn tháp xa chùa mà vẫn còn lén lén thấy còn lâu lắm và nó đời nó kỳ lắm, hỏi mình 30 thì mình thấy cái chết này là cái chuyện của ai đó, không phải chuyện của mình, tôi thầy chùa, tôi không có tin cầu an, cầu siêu, chứ người ta mời cũng phải đi kiếm củ sắn, củ khoai, lúc tôi 30, bây giờ nhìn cái xác già, nghĩ còn lâu lắm mới tới mình, xác trẻ thì nghĩ xui lái xe ngu cho nó chết, mà thằng nào bị gan thì chắc là nó nhậu quá, chứ còn như mình làm gì chết, có nghĩa là đối với tôi hỏi tôi 30 cái chết nó là một cái gì nó xa vời, rồi cái tôi lên tới 50, 50 cái tôi đi mổ thận mà sống trên núi một mình, đi tiểu nó ra máu tươi, đau tới trời, đem xuống bệnh viện nó đờ nó mổ, mà nó mổ, nó luôn ông. Sau cái 50, thì bắt đầu nó lòi ra tiểu đường týp 2. Nhưng mà có một điều cũng lén lén nghĩ nếu 70 chết thì còn 20 lâu mà, bây giờ 57 thì mình hiểu nếu mà 70 thì còn 13 năm, lâu mà. Chưa, còn nữa, cái thứ mà 70 đó, bây giờ mấy đũa 70 mà bệnh năm đó, nó nghĩ 70 như mình ngon, 70 cái gì, khủng khiếp, vậy và tôi đã tiếp xúc với những bà con mà đang bị ung thư kỳ 3 đó và tôi thấy lúc mà họ lo, họ lo dữ lắm, nhưng mà lúc mà hết lo, tôi thấy họ yêu đời trở lại, yêu đời trở lại, có, tôi có thấy, bởi vì họ cũng tin đó là, biết đâu rồi đời có ngoại lệ mà Đức Phật Ngài dạy rằng tại sao mà mình ngu đến mức mà mình dệt mộng chi, tại sao, nghe cái câu này quan trọng nè, vạch áo lên xăm, thay vì mình nuôi ảo mộng rằng đời mình còn dài, sức mình còn khỏe, mặt mũi còn đẹp, tại sao mình phải lừa dối mình như vậy để rồi mai này mà nó đổ chuyện ra mình vãi ra quần, tại sao mình phải ngu vậy? Mà Ngài dạy là con muốn an lạc cái chuyện đầu tiên con phải coi thường cái cục này trước. Có hiểu tôi nói gì không? Cái chuyện đầu tiên là mấy con phải coi nhẹ cái này trước. Khi mà con coi nhẹ đó là xảy ra chuyện gì thì con mới có thể thanh thân được. Còn con lén lén thấy nó ngon lành là chết cha rồi. Con phải thấy nó từ ở trên xuống là gồm tóc, lông, móng, răng, thịt, gân, xương, tủy, thận, tim, gan, mật, mủ, máu, mồ hôi, phần, nước tiểu. Con biết rằng bây giờ chỉ cần chế đôi nó ra thì không còn hôn hít được nữa.

Và một cái người mà mình mê đắm, mê đuối mà chỉ cần có tắt thờ rồi tôi nay một mình mình với nó mà nằm trong cái phòng nó cũng mệt mỏi lắm, không cần giải phẫu đúng, không? Đây ai đẹp nhất, để biết tôi nhìn nàng tôi chịu rồi đó. Nhưng bây giờ nàng tắt thờ, tôi nay ông xã chưa đem về kịp, vô khóc và nói thầy cho con gửi thì tôi nói liền, tôi lên chùa tôi ngủ, một mình tôi với bà mà tôi mà bà cứ nháy mắt, ngón chân mà nó cứ lâu lâu nó ngo ngoe là đuối luôn, thứ mà chết lâm sàng, nó không chác ăn lắm đâu, tự nhiên bây giờ cái thứ mà nó buồn ngủ mà nó mơ mơ thấy mà như nàng cười, mắt buồn, môi hờn dỗi chết tôi luôn, mà rõ ràng hồi chiều là lúc bà còn ngon lành là tôi cứ

nhìn, tôi giăng tôi nhìn bà hoài vậy đó bây giờ bác sĩ mà chính xác thông báo chính thức ông nào là chết lâm sàng, ở đây có ai tin chuyện đó không? có nghĩa là nhan sắc và tình cảm tôi với bà là trở thành zero đúng, các vị có tin không? là các vị nghĩ lúc đó tôi tới tôi ôm bà, rồi vuốt ve, rồi thương tiếc, rồi chứ không có.

Các vị có dám với tôi là không nó lạnh ngắt rồi. Trời ơi chỉ có 5 phút nó mất thở thôi. Chỉ có 5 phút mà tôi theo đuổi bà 15 năm, gần bằng thời gian của Cô Long, tiểu Long nữ. Bao nhiêu lần tôi đi ngang biển rồi tôi cứ gọi thăm tên của bà, 15 năm tôi chờ bà, vậy mà một ngày nghe tin nàng tịch, tôi bèn không dám ở gần. Kinh khủng như vậy, bây giờ mới tin đời là ảo, tin chưa? chưa kể mà bây giờ mà bà chuyển bà nằm liệt giường, nằm lâu nó khai, nó khai mà bà còn xúc dầu xanh nữa. Mà cái thứ mà chưa có được thay đồ đó mà bà thì cứ bài tiết liên tục, mồ hôi, mồ kê nó ra rồi thay kíp nó có mùi mà tôi đi tưng, đi thăm bệnh tôi biết đẹp, giàu, mà nằm lâu là có mùi, đó là cái mùi đặc sản, chưa kể mà nghèo, mà xấu, mà già, đặng là phải đeo khẩu trang, chắc luôn, còn cái thứ mà nó giàu, nó đẹp, nó trẻ, mà nó nằm từ 2 tháng, 1 năm teo cơ, biết teo cơ, có nghĩa là cái này mình có trái chanh nó le que nhìn kỳ lắm, giống như mấy con cua mùa trăng sáng nó le que vậy, mà nó có mùi, mình tưng mình nhìn thất thân, nhìn nản. Mà trước tôi có từng tưng một cái đám, cái hình mà đề trên đó với cái đĩa nằm đó nó trớt quớt luôn, giống như nó lấy lộn hình nó đề vô, hiểu lộn hình? là cái tên nó nằm dưới đó tầm khoảng chừng 30kg tính luôn áo quần đó, 30kg mà trời đất ơi tóc nó le que như dừa khô mà lột chưa có xong, mà răng cở nó lổn nhổn cái trong cái, ngoài mắt trật tự, mà chứ vậy mà cái hình nhìn ngắt ngậy luôn, thì tôi tin đó là hình thiệt chứ đâu ai mà đi lấy cái hình cắt trên báo ra, thì mình thấy trời ơi, nó điều thiệt như mới đó. Lịch sử nhân loại nó đi qua từ cái thời đồ đá, đồ sắt, đồ đồng, tới đồ biển. Có nghĩa là mình phải nhớ rằng mọi thứ là giả, thân xác là giả mà lòng người cũng giả, không tin được gì hết, không tin được gì hết. Cái sự gian dối con người là không đáng tin. Mà cái sự gian dối không đáng tin, mà cái sự thật của con người cũng không đáng tin. Cái đó đúng hay sai? nó gian dối rồi mình không tin nổi rồi bây giờ nói thật mình cũng không dám tin nó luôn. Có nghĩa là mình.. cái thật là gì? là cái tâm thân càng lúc càng già, đó là sự thật, mình cũng không tin, rất là.

Và đêm nay tôi nói cái gì mà tôi đi một vòng quá xa, tại sao mình phải tin Phật. Bởi vì Phật dạy rằng con là ảo, hạnh phúc và đau khổ con là ảo và con chỉ an lạc khi nào con sống chánh niệm thôi và những điều đó khi nào mà mình chứng thực, tự mình bèn tin Ngài hiểu? tôi đi một vòng bây giờ hiểu chưa? quý vị hiểu chưa, chứ tự nhiên tôi bắt quý vị tin Phật thì không. Nãy giờ tôi nói tan hoang xong cuối cùng chuyện đó có thật hay không có? Tôi có thấy cái đó, Phật có dạy cái đó, và tôi tin Phật.